

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/29479-2
Saksbehandler Trond S Kristiansen

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	25.09.2025

Støtte til havner for havvind

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Hovedutvalget for næring, kultur og miljø vedtar følgende:
 - a. Lyngdal kommune innvilges tilskudd på 800.000 kroner til prosjektet «Havvind til Hausvik».
 - b. Windport Mandal AS innvilges et tilskudd på 800.000 kroner for prosjektet «Videreutvikling av Windports havn i Mandal».
2. Midlene belastes prosjekt 60010200. «Klima-, energi- og industriprosjekt», under avdeling for næring og inkludering.

Vedlegg

Hausvik søknad Agder FK fra Lyngdal kommune
Windport Søknad til AFK_Støtte til havneutvikling 11.09.25

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren foreslår at Hovedutvalg for næring, kultur og miljø støtter to prosjekter som gjelder utredning av mulige utbyggingshavner for havvind på Agder. Et prosjekt kommer fra Lyngdal kommune, og gjelder støtte til forprosjektet «Havvind Hausvik», og et prosjekt kommer fra Windport Mandal AS. Denne gjelder «Videreutvikling av Windport sin havn i Mandal».

Fylkeskommunedirektøren mener at etablering av en eller flere utbyggingshavner for havvind på Agder er viktig for at Agder fylkeskommunes mål om store ringvirkninger fra havvind-virksomheten skal kunne bli en realitet.

Saksopplysninger

Agder fylkeskommune har mottatt to søknader om støtte til prosjekter som gjelder utredning av mulige utbyggingshavner for havvind på Agder. En søknad er fra Lyngdal kommune som gjelder støtte til forprosjektet «Havvind Hausvik» (vedlagt), og en søknad er fra Windport Mandal AS. Denne gjelder «Videreutvikling av Windports havn i Mandal» (vedlagt).

Havvind Hausvik

Lyngdal kommunes søknad gjelder støtte til forprosjektet «Havvind til Hausvik». Prosjektet eies av Lyngdal kommune, og skal gjennomføres i samarbeid med Listerhavnene IKS. Prosjektet støttes i tillegg økonomisk av Listerfondet og Sparebanken Norge avd. Lyngdal. Bakgrunnen for arbeidet er:

«Ventyr, utbygger av Sørlege Nordsjø II, har allerede uttalt at de ser Hausvik i Lyngdal som aktuelt for sitt prosjekt. Dette gir en enestående mulighet til å posisjonere området som sentral base for sammenstilling, installasjon, drift og vedlikehold av havvind. Hausvik havn har i en tid stått på shortlist for RFQ (forespørsel om tilbud), og vil levere på den 20. oktober 2025. For å kunne levere på RFQ er det nødvendig å gjennomføre forprosjektets aktiviteter.»

Forprosjektets aktiviteter er:

- Kartlegge markedsgrunnlag og leverandørkjeder
- Avklare tekniske og logistiske krav
- Utarbeide investeringsmodell og detaljert kostnadsramme for etablering av havna
- Utarbeide finansieringsplan basert på både offentlige og private virkemidler
- Foreslå organisasjons- og eiermodell
- Ha tett dialog med havvind- og maritime

Prosjektet avsluttes med et komplett veikart for etablering av industriområdet, inkludert investeringsmodell og kostnadsramme.

Prosjektkostnadene er på 1,6 mill. kroner, og det søkes om 800.000 kroner (50 prosent) fra Agder fylkeskommune.

Videreutvikling av Windports havn i Mandal

Den andre søknaden (vedlagt) kommer fra Windport Mandal AS, som i samarbeid med Kristiansand havn IKS, gjelder videreutvikling av Windports havn i Mandal for havvind, beredskap og andre havrettede næringer. For å fullfinansiere forprosjektet søkes det om 800.000 kroner fra Agder fylkeskommune. Bakgrunnen for arbeidet er:

Windport har sammen med ulike interessenter arbeidet med å definere spesifikasjoner og krav til havn for sammenstilling av turbiner (WTG Pre-assembly Harbour»). Men det er behov for å komme et steg videre for å kunne gi Ventyr tryggheten om at havnen er egnet og at vi får den klar i tide til at de første komponentene kan håndteres av havna i 2029-2030.

Prosjektet vil dekke følgende aktiviteter:

- Konkretisering av krav til areal og kai for håndtering av turbin-komponenter
- Konkretisering av krav til sjøbunn for mottak av installasjonsfartøy og utlasting av komponenter
- Design av kai for innkommende komponenter (Kristiansand Havn IKS)
- Design av kai og areal for sammenstilling av komponenter
- Design av kai og sjøbunn for utlasting av komponenter
- Utarbeide plan for effektiv logistikk, inkludert kraner og utstyr for håndtering
- Utarbeide kostnadskalkyler og tidsplan for videreutvikling av kai, arealer og sjøbunn
- Prosjektledelse og rapportering

Prosjektkostnadene er på 1,6 mill. kroner, og det søkes om 800.000 kroner (50 prosent) fra Agder fylkeskommune.

Vurderinger

Fylkestinget i Agder fylkeskommune har vedtatt klare mål for havvind på Agder. Blant fylkestingets mål er å få regionale ringvirkninger. For å få de store og langsiktige ringvirkningene trengs det regionale utbyggingshavner. I juni i år la Fremtidens Havvind frem en ringvirkningsanalyse for en utbygging lik Sørliche Nordsjø II. Konklusjonen var som følger (SNII står for Sørliche Nordsjø II):

Havvind vil gi vesentlige ringvirkninger i Agder

Oppsummering av rapporten

- Regjeringen har mål om å tildele **30 GW havvind innen 2040**.
- **SNII** blir Norges første havvindfelt med 1,5 GW kapasitet.
- **Agder har lang erfaring innen offshore** og leverer allerede i dag tjenester til havvind.
- **Utbyggingen** av SNII vil totalt bidra med rundt **2,7-7,9 milliarder kroner** i verdiskaping i Agder. Årlig vil utbyggingen gi **~750-2.100** lokale sysselsatte (direkte, indirekte og induserte ringvirkninger).
- **Driften** av SNII vil årlig bidra med rundt **3,9-4,3 milliarder kroner** i verdiskaping i Agder. Årlig vil driften gi **~950-1.250** sysselsatte.
- Forskjellen mellom scenariene er betydelig og i stor grad knyttet til om utbyggingen skjer med eller uten **lokale sammenstillingshavner** i Agder, samt lokale bidrag knyttet til konstruksjon av transition piece og HVDC-omformerstasjon på land.
- **Forutsigbarhet** er helt sentralt for bransjen inkl. lokale havner

Kilde: «Ringvirkningsanalyse for utbygging og drift av havvindprosjekt tilsvarende Sørliche Nordsjø II», PWC 2025

Myndighetene er også klar over behovet for utbyggingshavner for havvind. Regjeringen la i august i år frem en ny strategi for havvind, her står det:

«Havnene spiller en viktig rolle i å møte havvindindustriens behov for landbasert infrastruktur. De fungerer som sentrale knutepunkter for en rekke aktiviteter knyttet til utvikling og drift av havvindprosjekter, og bidrar samtidig til lokal verdiskaping og sysselsetting.»

Sørlige Nordsjø II er bare en av mange havvindutbygginger som kan bli aktuelle for havner på Agder. Landene rundt Nordsjøen har til sammen ambisjoner om å, i Nordsjøen innen 2050, bygge like mye som 200 ganger (300 GW) Sørlige Nordsjø II (1,5 GW). Dette vitner om et stort behov for utbyggingshavner og store leverandøroppgaver i årene som kommer.

Fylkeskommunedirektøren mener at begge søknadene bør støttes. Skal vi nå våre mål for havvind-aktiviteten må vi ha havner til utbygging av havvind på Agder. Dette vil ikke bare være viktig for Lyngdal og Lindesnes, men for hele Agder. Samtidig vil utbyggingshavner oppfylle nasjonale mål om økte leveranser til havvindnæringen.

De to havnene er ulike, og vil ventelig ikke være i konkurranse. De kan like gjerne styrke og utfylle hverandre. Til tross for det kan vi ikke utelukke at de kan bli konkurrenter. Fylkeskommunedirektøren vil understreke at det ikke er Agder fylkeskommunes oppgave å skille mellom hvilke havner som egner seg best til ulike oppgaver, men at det er vår oppgave å støtte prioriterte havner i Agder som ønsker å satse på utbygging av havvind.

Regionplan Agder 2030

Saken følger opp målsettingen i Regionplan Agder 2030 om at «høy kompetanse gjør at naturressurser brukes på en bærekraftig måte til å skape nye og framtidsrettede produkter, løsninger og tjenester».

Økonomiske konsekvenser

Midlene belastes prosjekt 60010200. «Klima-, energi- og industriprosjekt», under Avdeling for næring og inkludering.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren foreslå at Hovedutvalget for næring, kultur og miljø vedtar å støtte Lyngdal kommune med et tilskudd på 800.000 kroner til prosjektet «Havvind til Hausvik». Videre foreslår fylkeskommunedirektøren at Hovedutvalget også støtter Windport Mandal AS med et tilskudd på 800.000 kroner til prosjektet «Videreutvikling av Windports havn i Mandal».

Kristiansand, 11.09.2025

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
Fylkesdirektør for næring, plan og kultur